

Список використаних джерел:

1. Юрків І.Я., Месечко І.М. Специфіка регулювання процесів залучення іноземного капіталу в банківську систему України. *Економіка і регіон*. 2018. № 1 (68). С. 47-55.
2. Показники банківської системи. Національний банк України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442 (дата звернення: 10.03.2019).
3. Довгань Ж. Вплив іноземного капіталу на фінансову стійкість банківської системи. *Світ фінансів*. 2013. № 1. С. 29-37.

JEL G 21

Коваленко Вікторія Володимирівна

д.е.н., професор кафедри банківської справи

Колесник Ганна Олександрівна

студентка 5 курсу факультету фінансів і банківської справи

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, Україна

УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ БАНКУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО РИНКУ

У тезах розглядаються проблеми управління ефективності банком в сучасних трансформаційних умовах розвитку фінансового ринку. Проаналізовано показники операційної ефективності банків України. Зроблено висновок про визначення напрямів забезпечення ефективності діяльності банків.

Ключові слова: *банк, ефективність, фінансовий результат, фінансовий ринок*

Ефективність діяльності банку визначається узгодженістю управлінських рішень керівництва, впорядкованістю організаційних механізмів їх виконання, тобто досконалістю процесу управління діяльністю. Слід зазначити, що ефективність у значній мірі визначає реальні можливості при вирішенні питань стійкого і довготривалого розвитку банку, підвищення конкурентоспроможності.

Дослідженню питань економічної ефективності приділено увагу багатьох науковців у галузі економічної теорії, банківської справи, аналізу банківської діяльності. Авторами цих досліджень є такі вчені: А. Буряк [1], О. Васюренко, Н. Галайко, А. Герасимович, І. Івасів, Г. Карчева, О. Мертенс, А. Мещеряков [2], Т. Погорелова [3], Л. Примостка [4], О.Примостка, М. Приймак, М. Алле, І. Ансофф,

Л. Рассел Акофф, П.Роуз, Дж. Сінкі, І. Твердохліб, А. Томпсон, В. Коваленко [5]
Л. Кузнецова, Д. Шараєвський, О. Шевчук.

Ефективність діяльності комерційного банку побудована на ефективній системі управління, що передбачає формування науково обґрунтованої стратегії діяльності банку. Економічна ефективність – це інтегроване поняття, яке комплексно характеризує банківську діяльність. Для оцінювання ефективності діяльності банків України нині використовують як традиційні, так і нетрадиційні методи. Тобто економічна ефективність вимірюється за співвідношенням певних показників. Про це говорить А. Мещеряков [2], Л. Примостка [4], В. Коваленко [5], А. Буряк [1] та Т. Погорелова [3]. У цілому показники, що характеризують ефективність діяльності банків України, можна класифікувати за двома рівнями, а саме:

- показники операційної ефективності: відношення величини витрат до величини доходів за відповідний період; відношення величини витрат до середньорічної величини активів; щорічна динаміка величини витрат; відношення комісійного доходу до середньорічної величини активів; відношення процентного доходу до середньорічної величини активів;
- показники рентабельності: рентабельність чистого прибутку; рентабельність власного капіталу; рентабельність активів; загальна рентабельність.

Розрахунки технічних показників дають уявлення про кількісні параметри, які застосовуються для оцінки ефективності діяльності (табл. 1).

Таблиця 1.

Показники операційної ефективності банків України за 2016-2018 рр., %

Показники	2016	2017	2018
Відношення величини витрат до величини доходів	183,58	114,88	89,37
Відношення величини витрат до середньорічної величини активів	27,42	16,28	13,86
Відношення комісійного доходу до середньорічної величини активів	2,46	2,96	3,87
Відношення процентного доходу до середньорічної величини активів	10,64	9,87	10,68

Джерело: складено за даними [6, 7].

Як свідчать дані табл. 1, показники операційної ефективності банків України демонструють ефективність діяльності. Зокрема, позитивної тенденції набуває зменшення витрат на проведення активних операцій. Дохідність операцій, що приносять комісійний та процентний дохід, збільшується, про що свідчать показники.

Рентабельність на відміну від прибутку більш повно відображає кінцеві результати діяльності і показує співвідношення економічного ефекту із залученими та розміщеними ресурсами банку (рис. 1). Як свідчать дані рис. 1,

діяльність банків України відзначалась збитковістю та неефективністю діяльності, але відбулась позитивна тенденція і все змінилось. В 2018 році прибуток по банківській системі України досяг 21726 млн. грн. Значну радість викликає показник рентабельності капіталу банків, який у 2018 р. досяг 14,26%. Якщо розглядати результативність діяльності банків України, то зазначений показник за 2 роки підвищився на 131 відсотковий пункт.

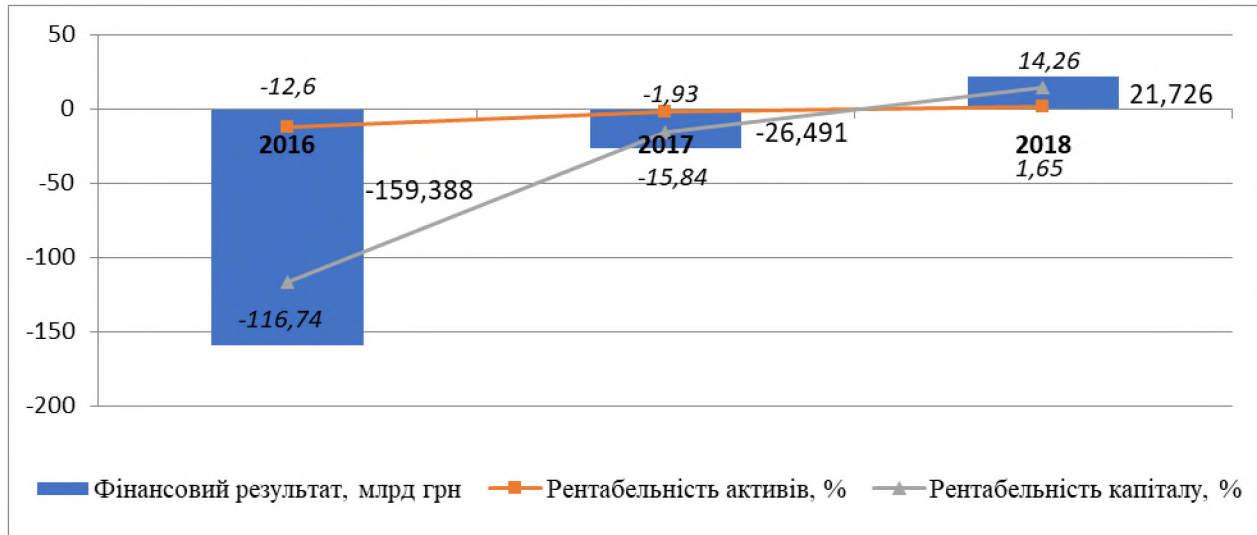

Рис. 1 Динаміка показників ефективності діяльності банків України за 2016-2018 рр.

Джерело: складено за даними [6, 7].

Таким чином, проаналізувавши стан української банківської системи щодо її ефективності, можна стверджувати, що вона має гарні перспективи щодо подальшого стійкого розвитку. Завдання Національного банку України полягає в створенні умов, які забезпечать досягнення банківською системою поставлених цілей і показників.

Список використаних джерел:

1. Буряк А.В. Метод фінансових коефіцієнтів як інструмент оцінки ефективності діяльності українських банків / А.В. Буряк // Економічний часопис ХХІ століття. – 2011. – № 11–12. – С. 61–64.
2. Мещеряков А.А. Організаційно-технологічні аспекти підвищення ефективності функціонування комерційного банку [Текст]: монографія /А.А. Мещеряков – К.: Наук. Світ, 2006. – 347с.
3. Погорелова Т.В. До питання статистичного оцінювання ефективності банківської системи України / Т.В. Погорелова // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2021. – Вип. 2(47). – С. 73–79.
4. Примостка, Л. Аналіз ефективності діяльності банків / Л. Примостка // Фінанси України. - 2003. - №1(23). - С. 52-58.

5. Коваленко В.В. Ефективність банківської системи в умовах глобальної конкуренції /В.В. Коваленко, О.Г. Коренева // Economics and Management: Challenges and Perspectives: Collection of scientific articles. – «East West» Association For Advanced Studies and Higher Education GmbH, Vienna, Austria, 2015. – С. 140–145.

6. Основні показники діяльності банків України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442 (дата звернення: 08.03.2019 р.)

7. Доходи та витрати банків України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442 (дата звернення: 08.03.2019 р.)

JEL G21

Коваленко Вікторія Володимирівна

д.е.н., професор кафедри банківської справи

Олійникова Тетяна Олексіївна

студентка 4 курсу факультету фінансів та банківської справи

Одеського національного економічного університету

м. Одеса, Україна

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

У тезах розглядаються наступні питання: теоретичні основи оцінки ефективності діяльності комерційного банку, основні напрямки покращення ефективності діяльності комерційного банку. Напрямами підвищення ефективності діяльності є: зростання доходів; зниження витрат та зниження ризиків.

Ключові слова: *банк, ефективність банківської діяльності, забезпечення ефективності.*

Від ефективності роботи окремого банку залежить ефективність функціонування банківської системи в цілому. Концентруючи значний обсяг фінансових ресурсів і розподіляючи кредитні потоки, комерційні банки відіграють провідну роль у забезпеченні розвитку економіки.

На макрорівні низька ефективність посередництва між власниками вільних коштів та тими, хто їх потребує призведе до малих темпів економічного зростання або ж навіть до його відсутності. Тому економічна та фінансова міць країни не в останню чергу залежить від ефективності роботи банківської системи.

На мікрорівні низька ефективність свідчить про нижчу конкурентоспроможність банку. Саме тому, банки повинні постійно підвищувати ефективність своєї діяльності.